

CIO Rijk, CIO-beraad, CTO-raad, deelnemers SLM Microsoft, Google Cloud en AWS Rijk, geïnteresseerden

**Hoofddirectie
Bedrijfsvoering**
Directie Informatievoorziening
en Inkoop
Strategische Inkoop

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon
SLM Microsoft, Google Cloud
en AWS

SLMMicrosoft@minjenv.nl

Datum
20 december 2024

Onze referentie
Update

memo

Stand van zaken lopende onderzoeken SLM - december 2024

Strategisch Leveranciersmanagement Microsoft, Google Cloud en AWS (hierna: SLM) is continu bezig om te anticiperen op de bruikbaarheid van diensten van Microsoft, Google Cloud en AWS. Hierbij is het van belang dat bij het gebruik van deze diensten voldaan kan worden aan geldende wet- en regelgeving. Omdat er in snel tempo meer (Europese) wetgeving wordt ontwikkeld neemt SLM, daar waar relevant, deze nieuwe wet- en regelgeving mee in de beoordeling van diensten en/of zorgt dat de Rijksbrede contracten tijdig worden aangepast. Met onderstaand overzicht informeren wij je over de stand van zaken van lopende compliance-onderzoeken door SLM. Ook vermelden we recent afgeronde onderzoeken.

Microsoft

Microsoft 365 Copilot

Op 18 december 2024 zijn de [DPIA op M365 Copilot](#) en een [begeleidend memo](#) gepubliceerd. In de DPIA is onder meer te lezen dat er vier hoge risico's zijn geïdentificeerd. Microsoft heeft zich gecommitteerd aan het voeren van vervolgesprekken met SLM die zijn gericht op het treffen van maatregelen om de hoge risico's te mitigeren. SLM deelt relevante updates via de reguliere communicatiekanalen.

Edge for Business

Oorspronkelijk is dit onderzoek begonnen als een DPIA op Edge (de webbrowser van Microsoft). In de loop van de tijd heeft Microsoft zijn aanbod gewijzigd en een Edge for Business-variant in de markt gezet. Omdat deze laatste variant het meest passend lijkt voor zakelijke gebruikers, is SLM over deze dienst in gesprek met Microsoft.

Het gebruik van Edge (for Business) valt niet onder de Rijksbrede contractafspraken van SLM met Microsoft. SLM vindt dit niet wenselijk en heeft hierover gesprekken gevoerd met Microsoft. Microsoft heeft verklaard niet van plan te zijn om voor Edge een 'processor-versie' aan te bieden. Het gevolg hiervan is dat Microsoft alleen onder consumentenvoorwaarden een webbrowser aanbiedt en zichzelf hiervoor als zelfstandig verwerkingsverantwoordelijke ziet. Omdat deze dienst niet onder de Rijksbrede afspraken met Microsoft valt en Microsoft haar reguliere privacy statement van toepassing verklaart, betekent dit ook dat Microsoft persoonsgegevens kan verwerken voor onder meer commerciële doeleinden.

Microsoft heeft wel documenten met privacyvriendelijke instellingen aan SLM gestuurd waarmee de verwerkingen van Microsoft beperkt kunnen worden. SLM laat deze instellingen testen en zal je daarover informeren.

**Hoofddirectie
Bedrijfsvoering**
Directie Informatievoorziening
en Inkoop
Strategische Inkoop

Om eventuele alternatieven in kaart te brengen is SLM gestart met een kort onderzoek naar Mozilla Firefox (staat bekend als een privacyvriendelijke browser). De resultaten van dit onderzoek zijn gedeeld met Mozilla en er heeft een gesprek met Mozilla plaatsgevonden. Net als Microsoft biedt Mozilla géén processorversie aan van zijn Firefox-browser. SLM verwacht op korte termijn geen verandering in deze positie.

Datum
20 december 2024

Onze referentie
Update

Het onderzoek helpt wel om Microsoft Edge for Business en Mozilla Firefox met elkaar te vergelijken. Voor beide browsers geeft SLM een advies met welke instellingen zij het meest privacyvriendelijk te gebruiken zijn. Ook duidt SLM de verschillen in privacyvriendelijkheid van deze browsers. SLM informeert je in Q1 2025 nader over dit project.

Windows processorversie

In lijn met eerdere toezeggingen van Microsoft aan SLM heeft Microsoft een gedeeltelijke processorversie ontwikkeld van onder meer Windows 10 en Windows 11 Enterprise. Gedeeltelijk in de zin dat Microsoft alleen voor (bij het gebruik van deze besturingssystemen gegenereerde) telemetriedata een contractueel commitment aanbiedt. De juridische en technische consequenties hiervan worden momenteel verder onderzocht en zijn onderwerp voor verdere discussie met Microsoft. Zodra hier meer nieuws over te melden is, brengt SLM dit naar buiten. In de tussentijd verwijst SLM naar het [memo](#) met aanbevolen privacyinstellingen.

Planner, Calendar, Project, Forms, ToDo, Bookings

Uit dit onderzoek is een aantal issues gekomen die momenteel onderwerp van gesprek zijn met Microsoft. Zo is SLM onder meer van mening dat er meer transparantie nodig is over de verwerkingen om tot een goede risicobeoordeling te kunnen komen.

SLM blijft met Microsoft in gesprek om de issues zo snel mogelijk op te lossen.

Azure

Een DPIA op de basisfunctionaliteiten van Azure, te weten compute, storage en database, is in uitvoering. Dit met het doel om een vergelijkbaar onderzoek te hebben voor basis-cloudfunctionaliteiten bij AWS, Microsoft en Google cloud. De AWS DPIA is in 2023 door SLM gepubliceerd, zie hiervoor de SLM-website. De uitkomsten van het technische onderzoek zijn inmiddels naar Microsoft gestuurd. In Q1 2025 zal SLM deze DPIA vervolgen.

BIO-template

SLM heeft EY onderzoek laten doen naar de werking, beperkingen en toepasbaarheid van het BIO Compliance Initiative Template van Microsoft. Het template is een hulpmiddel dat als policy kan worden ingeladen in een Microsoft Azure-omgeving. In combinatie met Defender for Cloud stelt dit template gebruikersorganisaties in staat de systeeminrichting en instellingen binnen de omgeving te monitoren op conformiteit met de BIO.

De resultaten van dit onderzoek publiceert SLM begin 2025 op haar website.

NIS-2

SLM heeft een verkennend gesprek gevoerd met Microsoft over de meldings- en informatieverplichtingen die voortvloeien uit NIS-2 en de nog vast te stellen Cyberbeveiligingswet (Cbw). SLM kijkt vooral naar de plichten van de overheidsorganisaties in deze wetgeving en de ondersteuning van de leverancier die nodig is om als overheidsorganisatie aan deze wetgeving te voldoen. SLM blijft de ontwikkelingen in wetgeving nauwkeurig volgen en neemt het initiatief om met de leveranciers in gesprek te blijven voor het realiseren van voldoende contractuele waarborgen.

**Hoofddirectie
Bedrijfsvoering**
Directie Informatievoorziening
en Inkoop
Strategische Inkoop

Datum
20 december 2024

Onze referentie
Update

Google

Google Cloud platform

In deze dienst zitten de cloud-functionaliteiten van Google waarvan een selectie wordt onderzocht in een met AWS en Azure vergelijkbare scope (compute, storage en database) in een DPIA.

Het technisch onderzoek heeft plaatsgevonden en de resultaten daarvan zijn gedeeld met Google. Deel A van de DPIA wordt begin 2025 afgerond en ook daarna zal deze DPIA met prioriteit vervolgd worden.

AWS

Privacyaudit

In deze audit wordt dezelfde scope, de Legitimate Business Operations, onderzocht als in de eerdere privacyaudit bij Microsoft. SLM verwacht de resultaten in de eerste helft van 2025 met je te kunnen delen.

Europese alternatieven

Naast het strategisch leveranciersmanagement van Microsoft, Google Cloud en AWS richt SLM zich ook op het verkennen van Europese en nationale initiatieven op het gebied van cloudoplossingen. Door de uitgebreide kennis van en expertise met Amerikaanse hyperscalers kan SLM bijdragen aan het stimuleren van compliant Europese en nationale alternatieven.

ESET

ESET is een Slowaaks bedrijf (met een vertegenwoordiging in Nederland) die diensten op het gebied van cybersecurity verleent, zoals endpoint detectie en threat intelligence. Deze partij kan een goed alternatief zijn voor gelijksoortige diensten die door VS-gebaseerde partijen wordt geleverd (waarvoor momenteel nog geen SLM framework bestaat).

SLM voert, na de eerste zeer constructieve gesprekken met ESET, een DPIA uit op enkele relevante diensten en gaat op basis van de uitkomsten verder in gesprek over een juridisch framework dat van toepassing zou zijn op het portfolio van ESET.

STACKIT

STACKIT is een Duitse cloudprovider die is ontstaan uit de IT-dienstverlening binnen de Schwarz-organisatie (o.a. LIDL). STACKIT heeft inmiddels een zelfstandige positie als leverancier van clouddiensten. SLM gaat in Q1 2025 verkennende gesprekken met STACKIT voeren.

OVH

OVH is een Franse cloudprovider, waar SLM sinds eind 2022 contact mee heeft om te onderzoeken of OVH een alternatief kan bieden voor de clouddiensten van Microsoft, Google Cloud en AWS. Echter, door gebrek aan medewerking c.q. openheid van zaken door OVH heeft SLM deze verkenning per september jl. opgeschort. Zie voor meer detail het [memo](#) hierover. Inmiddels is het overleg met OVH weer herstart en zijn de eerste afspraken gemaakt over de onderzoeksaanpak.

Dutch Cloud Community

Vanaf begin 2023 heeft SLM gesprekken gevoerd met Dutch Cloud Community (DCC) om te onderzoeken of en hoe SLM kan faciliteren in de opbouw van een sterkere concurrentiepositie van de leden van deze coalitie. Dit zou onder meer kunnen door het opstellen van een juridisch framework waaronder de diensten van de leden in potentie op een compliant wijze af te nemen zouden zijn. Onder meer door het ontbreken van voldoende input van DCC is de voortgang achtergebleven op de verwachtingen.

Tot slot

Bij vragen over deze onderzoeken kunt u contact opnemen met SLM via de algemene mailbox slmmicrosoft@minjenv.nl of direct bij één van de SLM-teamleden.

Met vriendelijke groet,

Team Strategisch Leveranciersmanagement Microsoft, Google Cloud en AWS Rijk.

Hoofddirectie
Bedrijfsvoering
Directie Informatievoorziening
en Inkoop
Strategische Inkoop

Datum
20 december 2024

Onze referentie
Update